

*Regeling met betrekking tot de geneeskundige, tandheelkundige, verloskundige en farmaceutische voorzieningen behoeve van de bevolking voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmede verband houdende buitengewone omstandigheden*

(Noodwet Geneeskundigen)

## MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

### Algemeen

Zoals reeds meermalen in ander verband is betoogd heeft de oorlogvoering een zodanig karakter aangenomen, dat de gehele maatschappij in haar volle omvang er bij betrokken zal kunnen worden. Dit heeft er toe geleid, dat naast de militaire voorbereidingen voor het geval een oorlog mocht uitbreken ook op verschillende terreinen in de civiele sector voorbereidingen zijn getroffen om aan een oorlog zo goed mogelijk het hoofd te kunnen bieden. Teneinde de plannen, welke in het kader van deze laatste voorbereidingen zijn opgesteld, in oorlogstijd ten uitvoer te kunnen leggen zijn reeds diverse noodwetten tot stand gebracht. Een ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening is tegelijk met het onderhavige wetsontwerp ingediend.

Het zal geen toelichting behoeven, dat de kans op een zeer groot aantal zieken en gewonden onder de burgerbevolking in een toekomstige oorlog niet mag worden onderschat. Nog afgezien van de omstandigheid, dat alsdan vele artsen, tandartsen en apothekers door de vervulling van hun militaire dienstplicht dan wel door de vervulling van een bijzondere taak in het kader van de bescherming bevolking voor hun gewone werkzaamheden niet beschikbaar zullen zijn en dus zullen moeten worden vervangen, moet er op worden gerekend, dat het zoveel mogelijk opvangen van de gevolgen van een oorlog op het gebied van de geneeskundige, tandheelkundige en farmaceutische voorziening de inzet van praktisch alle in Nederland aanwezige artsen, tandartsen en apothekers zal vereisen. Hoewel mag worden aangenomen, dat ook bij hen de wil tot een geheel vrijwillige inzet niet zal ontbreken, is het onontbeerlijk, dat de overheid beschikt over bevoegdheden om artsen, tandartsen en apothekers zo doeltreffend mogelijk in te zetten. Aangezien de bestaande Wet genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking van 6 september 1939, *Stb.* 802, hierop niet is berekend, acht de regering een nieuwe wettelijke regeling noodzakelijk.

Het onderhavige wetsontwerp, aan de totstandkoming waarvan zowel vertegenwoordigers van representatieve organisaties van geneeskundigen als vertegenwoordigers uit de kringen van ziekenhuizen in het kader van een daartoe speciaal ingestelde commissie hebben deelgenomen, vertoont op vele punten grote gelijkenis met het hoger genoemde, gelijktijdig ingediende ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening. In verband hiermede hebben de ondergetekenden gemeend de toelichting op dit wetsontwerp beknopt te kunnen houden en hierin op vele plaatsen te kunnen volstaan met verwijzing naar meergenoemd wetsontwerp.

In beide wetsontwerpen wordt de verplichting tot arbeid in oorlogstijd en in de andere buitengewone omstandigheden, waarin de wet zal kunnen worden toegepast, geregeld. Reeds de omstandigheid, dat artsen, tandartsen en apothekers moeten kunnen worden verplicht hun werk ook buiten een dienstverhouding te verrichten, alsmede de omstandigheid, dat voor een doeltreffende inzet van artsen, tandartsen en apothekers de organen voor de arbeidsvoorziening niet de geëigende zijn, maken een afzonderlijke wettelijke regeling noodzakelijk.

Alvorens hieronder de bepalingen van het wetsontwerp voor zoveel nodig toe te lichten, volgen hier allereerst nog enige opmerkingen van algemene aard.

Getracht zal worden de persoonlijke vrijheid van artsen, tandartsen en apothekers bij de uitvoering van de wet zoveel mogelijk te ontzien. Gezien echter de in oorlogstijd op het gebied van de gezondheidszorg in het geding zijnde belangen zal in geval van noodzaak een terugdringen van individuele vrijheden ook op dit gebied nodig kunnen zijn.

Wil een uitputtende en kwalitatief zo juist mogelijke inzet in de hier bedoelde beroepen mogelijk zijn, dan moet de overheid reeds in vreedstijd kunnen vaststellen over welke aantallen artsen, tandartsen en apothekers kan worden beschikt, waar zij hun beroep uitoefenen en welke speciale kwaliteiten zij bezitten. Hiervoor is invoering van een registratie in vreedstijd vereist.

Aangezien moet worden verwacht, dat er in oorlogstijd een zeer groot tekort aan artsen, tandartsen en apothekers zal zijn, voorziet het wetsontwerp in de mogelijkheid, dat ook niet geheel afgestudeerden worden ingezet ten behoeve van de geneeskundige, tandheelkundige en farmaceutische voorziening, terwijl ook aan vroedvrouwen en hen, die de opleiding voor vroedvrouw voor een groot deel reeds hebben gevolgd, een taak in het kader van de wet is toegedacht, waardoor de artsen meer tijd beschikbaar zullen hebben voor hun overige werkzaamheden.

Voor een juiste uitvoering van onderscheidene bepalingen van de wet bleek het noodzakelijk de uitvoering van die bepalingen op te dragen aan de hoogste ambtelijke autoriteit op het gebied van de volksgezondheid, de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid. Deze functionaris zal in oorlogstijd – optredende als het bevoegd gezag in de zin van de wet – het geneeskundig potentieel daar kunnen inzetten waar dit het meest nodig is. Aangezien het echter uitgesloten moet worden geacht, dat deze bevoegdheid in volle omvang van een centraal punt uit zou kunnen worden gehanteerd, zal de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid andere autoriteiten kunnen aanwijzen om waar en in de mate, waarin hij zulks nodig acht, in de plaats van de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid op treden als bevoegd gezag.

Het ligt voor de hand, dat zullen worden aangewezen de regionale geneeskundige en farmaceutische inspecteurs van de volksgezondheid. Deze autoriteiten zullen in oorlogstijd het beste in staat zijn de behoeften op het gebied van de gezondheidszorg in hun ambtsgebied te overzien en maatregelen te treffen om dreigende verstoring aldaar van de geneeskundige, tandheelkundige en farmaceutische voorziening op te vangen.

### Artikelen

*Artikel 1.* Teneinde geen enkel misverstand te laten bestaan aangaande de vraag wie voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde tot de geneeskundigen moeten worden gerekend is in het eerste lid onder c. niet volstaan met de geneeskundige te definiëren als „degene, die bevoegd is tot uitoefening in Nederland van geneeskunst” doch is in de definitie tevens opgenomen de hoedanigheid, waarin hij tot uit-

oefening van geneeskunst bevoegd is. Hierdoor is het duidelijk, dat degenen, die een paramedisch beroep uitoefenen en als zodanig handelingen verrichten en adviezen verstrekken, liggende op het terrein van de uitoefening van de geneeskunst, niet tot de geneeskundigen in de zin van deze wet behoren. Aangezien de tandheelkundige onder de titel van tandheelkundige tandheelkunst mag uitoefenen doch niet onder de titel van tandarts, is hij als zodanig naast de tandarts genoemd.

In het tweede lid wordt de apotheker gebracht onder de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde.

*Artikel 2.* Het eerste lid van dit artikel voorziet in de behoefte om in oorlogstijd een te verwachten groot tekort aan geneeskundigen zo veel mogelijk op te kunnen heffen. In een situatie, waaraan alleen het hoofd kan worden geboden door de inzet van hen, die nog niet bevoegd zijn tot uitoefening van geneeskunst doch gezien hun opleiding wel geschikt moeten worden geacht tot het verrichten van werkzaamheden op geneeskundig gebied, dient naar de mening van de regering het bevoegd gezag ook aan deze personen verplichtingen op te kunnen leggen, welke het aan bevoegde geneeskundigen kan opleggen. In dit verband wordt in de eerste plaats gedacht aan de semi-artsen, aan wier inzet in het bijzonder behoefte zal bestaan. De hier beoogde gelijkstelling is slechts een gelijkstelling voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde. Betrokkenen zullen slechts bevoegd zijn tot het verrichten van het werk, dat hun door het bevoegd gezag in het kader van artikel 13 wordt opgedragen.

Aangezien op de in het eerste lid bedoelde personen niet uit anderen hoofde een geheimhoudingsplicht rust, is deze hun in het tweede lid opgelegd.

*Artikel 3.* Het in dit artikel neergelegde systeem van intermitterende werking van het deel der wet, dat slechts in buitengewone omstandigheden behoefte te werken, sluit zich aan bij dat, neergelegd in het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening en in een aantal bestaande andere noodwetten.

*Artikel 4.* Het is van groot belang, dat de bij de uitvoering van deze wet betrokken ministers inzake algemene vraagstukken van geneeskundige, tandheelkundige en farmaceutische voorziening in buitengewone omstandigheden worden geadviseerd door een breed samengestelde raad van advies. De tweede volzin van het derde lid schrijft uitdrukkelijk voor, dat één of meer vertegenwoordigers van daartoe door de Kroon aangewezen organisaties van geneeskundigen, op aanbeveling van die organisaties te benoemen, in de Raad zitting zullen hebben. Het ligt voorts in de bedoeling onder meer vertegenwoordigers van de ziekenhuisorganisaties en van het Nederlandsche Roode Kruis in de Raad te benoemen. Daarnaast zullen in de Raad vertegenwoordigers van de in het artikel genoemde ministers, die meer in het bijzonder bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, kunnen worden opgenomen. Voor wat de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, betreft, diens vertegenwoordiging in de Raad is van belang vanwege zijn taak als coördinator van de civiele verdediging.

*Artikelen 5 en 6.* Op grond van artikel 5 zullen de autoriteiten worden aangewezen, die, zoals in het algemeen deel van deze toelichting reeds werd vermeld, in de plaats van de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid zullen optreden. Teneinde ook in oorlogstijd enerzijds de belangen van de gezondheidszorg en anderzijds de belangen van hen, aan wie verplichtingen worden opgelegd, zoveel mogelijk tot hun recht te laten komen, zullen de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid en elke op grond van artikel 5 aangewezen autoriteit voor het bepalen van hun beleid worden bijgestaan door een commissie van advies. Gedacht wordt aan commissies waarvan de samenstelling op zo breed mogelijke basis berust. Van een commissie zullen onder meer deel uitmaken zowel ambtelijke als niet-ambtelijke deskundigen en vertegenwoordigers van bijv. ziekenhuisorganisaties. Evenals in de Raad zullen in elk geval ook een of meer vertegenwoordigers van de krachtens artikel 4 aangewezen organisaties van genees-

kundigen, op aanbeveling van die organisaties te benoemen, deel uitmaken van de commissies.

Het is uiteraard gewenst, dat de autoriteiten, die optreden als het bevoegd gezag, zoveel mogelijk eenzelfde beleid voeren. Teneinde deze eenheid in het beleid te bevorderen en ook de algemene verantwoordelijkheid van de regering voor het beleid van het bevoegd gezag tot haar recht te laten komen schrijft artikel 6 voor, dat het bevoegd gezag zijn bevoegdheden uitoefent met inachtneming van de door de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid in overeenstemming met het gevoelen van de Raad van Ministers te stellen regelen. Aangezien het in het bijzonder in oorlogstijd kan voorkomen, dat het bevoegd gezag bij het voeren van zijn beleid geen rekening houdt en kan houden met belangen, welke het niet kan overzien, lijkt het aangewezen dit gezag tevens voor te schrijven, dat het zijn bevoegdheden uitoefent met inachtneming van de door hoger genoemde minister gegeven aanwijzingen.

*Artikel 7.* Deze voorziening, betrekking hebbende op omstandigheden, waarin de verbinding tussen de regering en een deel van het land verbroken is, stemt overeen met die, neergelegd in het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening en in een aantal bestaande andere noodwetten.

*Artikel 8.* Dit artikel heeft betrekking op de uitoefening door geneeskundigen van een eigen praktijk. Teneinde in oorlogstijd de geneeskundige, tandheelkundige en farmaceutische voorziening zo goed mogelijk te waarborgen is het allereerst nodig de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid de bevoegdheid te verlenen om het staken van de uitoefening van een eigen praktijk te verbieden. Hierdoor wordt bereikt, dat in deze sector een verloop kan worden tegengegaan, dat in oorlogstijd uitermate nadelig zou zijn voor de volksgezondheid en waar wellicht het opleggen van verplichtingen aan andere geneeskundigen het gevolg van zou zijn. Genoemde minister dient ook de bevoegdheid te hebben de vestiging van een eigen praktijk te verbieden, zulks omdat in oorlogstijd het belang van de volksgezondheid zal moeten praevaleren boven de vrijheid van geneeskundigen om een eigen praktijk te vestigen en hun vrijheid om te beslissen waar zij die zullen vestigen.

Aan het effect van een verbod tot het vestigen van een eigen praktijk zou afbreuk kunnen worden gedaan, indien het toegestaan zou zijn de praktijk van een geneeskundige gedurende onbepaalde tijd waar te nemen. Daarom kan eveneens worden verboden de praktijk van een geneeskundige langer dan een week waar te nemen.

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid kan van de hem bij dit artikel verleende bevoegdheid gebruik maken hetzij ten aanzien van alle geneeskundigen, hetzij ten aanzien van een of meer categorieën, bijv. chirurgen of geneeskundigen, werkzaam in bepaalde delen van het land.

Het bevoegd gezag zal, indien zulks bij afweging van het belang van de volksgezondheid en het belang van een geneeskundige aangewezen lijkt, vergunning kunnen verlenen tot hetgeen krachtens toepassing van dit artikel verboden is.

*Artikelen 9-12.* De bepalingen van § 2 van hoofdstuk II beogen ten aanzien van geneeskundigen, die een rechtsbetrekking hebben aangegaan tot uitoefening van hun beroepswerkzaamheden in dienst van of voor een ander of het voornemen hebben een zodanige rechtsbetrekking aan te gaan, hetzelfde als artikel 8 beoogt ten aanzien van geneeskundigen, die een eigen praktijk hebben of het plan hebben een eigen praktijk te beginnen. Bij de hier bedoelde rechtsbetrekkingen bestaat soms een dienstverhouding doch in andere gevallen is er van een dienstverhouding geen sprake. De uitdrukking „uitoefening van hun beroepswerkzaamheden in dienst van of voor een ander” in het eerste lid van artikel 9 strekt er toe het beëindigen en aangaan van rechtsbetrekkingen, ongeacht of een dienstverhouding al of niet bestaat, te kunnen verbieden.

Aangezien de bepalingen van deze paragraaf verder materieel dezelfde zijn als die van de §§ 1 en 2 van hoofdstuk II van het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening, lijkt

een nadere toelichting overbodig. Slechts zij opgemerkt, dat de artikelen 9-12 van dit wetsontwerp, welke in één paragraaf zijn samengevat, anders dan de overeenkomstige artikelen van het zoëven genoemde wetsontwerp, niet voorzien in de mogelijkheid van beperking van het beëindigen of aangaan van rechtsbetrekkingen in individuele gevallen. Hieraan en aan de figuur van de onmisbaarverklaring, geregeld in § 3 van meer-genoemd wetsontwerp, bestaat in het onderhavige wetsontwerp geen behoefte.

*Artikelen 13-20.* Artikel 13 stelt het bevoegd gezag in staat geneeskundigen in urgente gevallen daar in te zetten waar dit in het belang van de volksgezondheid nodig is. De verplichting kan strekken tot het verrichten van beroepswerkzaamheden al of niet op de voet van de uitoefening van een eigen praktijk en tot het waarnemen van de praktijk van een andere geneeskundige bij diens ontstentenis of afwezigheid (eerste lid, *a-c*). Voorts is het mogelijk voor bepaalde gevallen geneeskundigen tot het verrichten van andere werkzaamheden dan hun beroepswerkzaamheden te verplichten (*d*). Van deze mogelijkheid zal alleen gebruik worden gemaakt ten behoeve van functies, waarvoor geneeskundigen, uit hoofde van hun deskundigheid op het eigen gebied, bij uitstek geschikt zijn. Gedacht kan bijv. worden aan verantwoordelijke functies bij het beheer van geneesmiddelen. Tenslotte kan een verplichting worden opgelegd tot het volgen van een opleiding (*e*). Van deze bevoegdheid zal uitsluitend gebruik worden gemaakt om geneeskundigen na een aanvullende speciale opleiding doeltreffender te kunnen inzetten. Zo zal het bijv. mogelijk zijn een tandarts een speciale opleiding te doen volgen teneinde hem na de opleiding te kunnen verplichten als hulpanaesthetist werkzaam te zijn. In verband met het gebruik, dat van de onder *d* en *e* gegeven bevoegdheden zal worden gemaakt, is het onnodig deze ook te doen gelden ten aanzien van vroedvrouwen.

Het derde lid schrijft het bevoegd gezag voor om in een beschikking tot het opleggen van verplichtingen zo duidelijk mogelijk te doen uitkomen waartoe de geneeskundige verplicht is, alsmede in voorkomend geval in wiens dienst dan wel voor of bij wie hij zijn werkzaamheden moet verrichten. Uit de beschikking zal in evenbedoeld geval ook duidelijk moeten blijken of de geneeskundige zijn werkzaamheden al of niet in een dienstverhouding en c.q. in welke andere soort verhouding moet verrichten. De woorden „bij wie” zijn met name van belang met het oog op het volgen van een opleiding.

Evenals de overeenkomstige bepaling van het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening zulks voor burgerdienstplichtigen doet, stelt het vierde lid buiten twiifel, dat geneeskundigen niet buiten Nederland kunnen worden tewerkgesteld.

Aan de in artikel 14, onder *a* en *b* genoemde categorieën geneeskundigen kunnen geen verplichtingen worden opgelegd. Het bepaalde onder *b* van dit artikel strekt er toe bepaalde categorieën geneeskundigen of afzonderlijk aangewezen geneeskundigen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te kunnen onttrekken aan inzet ten behoeve van de volksgezondheid door het bevoegd gezag. Het betreft hier in de eerste plaats geneeskundigen, wier werkzaamheden in oorlogstijd meer nut zullen kunnen afwerpen buiten dan binnen de sector van de volksgezondheid. Ook is hier gedacht aan diegenen van de krachtens toepassing van artikel 2, eerste lid, met geneeskundigen gelijkgestellten, die een verbintenis hebben aangegaan met de Minister van Defensie tot het volgen van een opleiding voor arts, tandarts of apotheker.

Artikel 16 regelt de rechtspositie van hen, die zijn verplicht tot het verrichten van werkzaamheden in dienst van dan wel voor of bij een ander. De inhoud van dit artikel komt grotendeels overeen met die van de artikelen 27 en 28 van het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening met dien verstande, dat in artikel 16 rekening moest worden gehouden met de omstandigheid, dat in vele gevallen de door de wet gecreëerde rechtsbetrekking geen dienstverhouding zal impliceren. Aangezien in deze gevallen de inhoud van de in de praktijk voorkomende rechtsbetrekkingen zeer uiteenloopt, terwijl het in het belang van de rechtszekerheid toch geboden is, dat de

geneeskundigen aanstonds zoveel mogelijk hun uit de rechtsbetrekking voortvloeiende rechten en verplichtingen kennen, is in het eerste lid bepaald, dat de rechtsbetrekking voor de toepassing van wettelijke voorschriften wordt geacht een rechtsbetrekking te zijn uit een ter zake van een verhouding als aangegeven overeenkomstig artikel 13, derde lid, aangegane overeenkomst. Langs de weg van een instructie aan het bevoegd gezag om bij het aangeven van een verhouding overeenkomstig artikel 13, derde lid, steeds uit een beperkt aantal in de praktijk veel voorkomende verhoudingen een keus te doen, zal rechts-onzekerheid omtrent de inhoud van de rechtsbetrekking reeds aanstonds zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen.

De overige bepalingen van § 3 van hoofdstuk II van het wetsontwerp regelen de rechtspositie van geneeskundigen, aan wie verplichtingen zijn opgelegd, op praktisch gelijke wijze als die rechtspositie ten aanzien van burgerdienstplichtigen is geregeld in het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening.

*Artikel 21.* Een overeenkomstige bevoegdheid als in het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid is gegeven ten aanzien van ondernemingen teneinde de produktie van essentiële goederen aan te passen aan de behoeften van de oorlogvoering, wordt in dit artikel aan die Minister verleend voor het geval dat opvoering van de produktie in ondernemingen, werkzaam op het gebied van de geneeskundige en aanverwante voorziening, dringend vereist mocht blijken.

*Artikel 22.* Dit artikel bepaalt, dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regelen moeten worden gesteld inzake het toekennen van een vergoeding aan geneeskundigen ten laste van de Staat in verband met verplichtingen, welke hun krachtens artikel 13, eerste lid, zijn opgelegd, alsmede inzake het treffen van voorzieningen ten laste van de Staat bij ziekte, ongeval, invaliditeit en overlijden, welke verband houden met het nakomen van opgelegde verplichtingen.

Aangezien in sommige gevallen – bijv. wanneer de werkzaamheden, waartoe de geneeskundige wordt verplicht, moeten worden verricht in dienst van een ander – een geneeskundige recht heeft op een beloning en ook in andere gevallen een geneeskundige soms inkomsten uit de verrichte werkzaamheden zal hebben, zal hiermede bij het regelen van de aanspraken op een vergoeding rekening moeten worden gehouden. Hierop duiden de woorden „voor zover nodig” onder *a* van het artikel. Bij het treffen van de voorzieningen, bedoeld onder *b* van het artikel, geldt ten aanzien van geneeskundigen, die hun werk in een dienstverhouding verrichten, mutatis mutandis hetzelfde.

Bij de uitvoering van dit artikel zal ook worden voorzien in een vergoeding ten laste van de Staat voor gevallen, waarin uit een door de wet gecreëerde rechtsbetrekking voor de geneeskundige geldelijke verplichtingen zouden voortvloeien, zoals bij het volgen van een opleiding het geval kan zijn.

*Artikelen 23-28.* Ook de in hoofdstuk IV van het wetsontwerp geregelde voorziening tegen beschikkingen van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van het bevoegd gezag zijn op overeenkomstige wijze geregeld als in hoofdstuk III van het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening.

*Artikel 29.* Reeds in het algemeen gedeelte van de toelichting is gesteld, dat een doelmatige inzet van geneeskundigen slechts mogelijk zal zijn, indien volledige gegevens betreffende hun aantallen, hun woonplaatsen en hun speciale kwaliteiten ter beschikking staan. Deze en nog andere met het oog op buitengewone omstandigheden benodigde gegevens kunnen niet alle en niet met betrekking tot alle geneeskundigen uit de bestaande registraties worden geput. Zo zijn er o.m. leemten ten aanzien van functiegegevens, terwijl een aantal geneeskundigen, die hun beroep niet of niet meer uitoefenen, in de bestaande registraties niet voorkomen. Uitgangspunt zal voor zoveel mogelijk zijn, dat gebruik wordt gemaakt van reeds bekende geregistreerde gegevens en wijzen van registratie, teneinde dublures te voorkomen en betrokkenen zo weinig mogelijk te belasten.

De bepalingen, opgenomen in de hoofdstukken VI, VII en VIII van dit wetsontwerp, komen praktisch overeen met de bepalingen ten aanzien van dezelfde onderwerpen in de hoofdstukken IV, V en VI van het ontwerp voor een Noodwet Arbeidsvoorziening.

Ten aanzien van de samenloop van verplichtingen op grond van deze wet met verplichtingen, welke aan een ieder en dus ook aan geneeskundigen in oorlogstijd op grond van andere wetten kunnen worden opgelegd, zij de aandacht gevestigd op artikel 38. Dit artikel schrijft zo mogelijk overleg met het bevoegd gezag voor, indien het voornemen zou bestaan een geneeskundige op grond van een andere wet te verplichten tot werkzaamheden in het belang van de militaire of civiele verdediging. Het voorschrift kan voorkomen, dat geneeskundigen zouden worden ingezet voor de vervulling van een taak, welke ook door anderen kan worden verricht, en hierdoor zouden worden onttrokken aan het geneeskundig potentieel, waarover het bevoegd gezag in oorlogstijd zal moeten kunnen beschikken. Mocht aan een geneeskundige een verplichting worden opgelegd op grond van een andere wet, hetgeen wel hoogst zelden zal voorkomen en dan nog slechts voor korte duur, dan mag

worden aangenomen, dat de urgentie zodanig is, dat deze verplichting zal moeten praevaleren boven een verplichting, opgelegd op grond van deze wet.

*Artikel 47.* De voorgestelde wijziging van de Wet op de noodwachten beoogt inlijving van geneeskundigen als noodwachter in oorlogstijd zonder instemming van het bevoegd gezag te voorkomen.

*De Minister-President,  
Minister van Algemene Zaken,*

DE JONG.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken  
en Volksgezondheid,*

R. J. H. KRUISINGA.

*De Minister van Justitie,*

C. H. F. POLAK.